

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY TA'LIM, FAN VA
INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI

OLIJ TA'LIM TIZIMI PEDAGOG VA RAHBAR KADRLARINI QAYTA
TAYYORLASH VA ULARNING MALAKASINI OSHIRISHNI TASHKIL
ETISH BOSH ILMiy - METODIK MARKAZI

TOSHKENT ARHITEKTURA-QURILISH UNIVERSITETI HUZURIDAGI
PEDAGOG KADRLARNI QAYTA TAYYORLASH VA ULARNING
MALAKASINI OSHIRISH TARMOQ MARKAZI

“TASDIQLAYMAN”

Tarmoq markazi direktori

S.Yu. Matkarimov

“ ” 2024 yil

“Qiyamat injiniringi va ko'chmas mulk ekspertizasi ning dolzarbligi va muomolari”

ISHCHI O'QUV DASTURI

Malaka oshirish kursi yo'nalishi: Qiyamat injiniringi va ko'chmas mulk ekspertizasi

Tinglovchilar kontingenti: Oliy ta'lim muassasalarining professor-o'qituvchilari

Toshkent-2024

Modulning ishchi o'quv dasturi oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vazirligining _____-sonli buyrug'i bilan tasdiqlangan o'quv dasturiga muvofiq ishlab chiqilgan.

Tuzuvchi: TAQU, dots. D.Sh.Mirdjalilova
Taqrizchi: D.Y. Butunov "Smeta loyiha MCHJ" direktori

Ishchi o'quv dasturi TAQU Kengashining qarori bilan tasdiqqa tavsiya qilingan. (_____-sonli bayonnoma)

Kirish

Ushbu dastur O'zbekiston Respublikasining 2020-yil 23-sentabrda tasdiqlangan "Ta'lim to'g'risida"gi Qonuni, O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2015 yil 12 iyundagi "Oliy ta'lim muassasalarining rahbar va pedagog kadrlarini qayta tayyorlash va malakasini oshirish tizimini yanada takomillashtirish to'g'risida"gi PF-4732-son, 2019-yil 27-avgustdagi "Oliy ta'lim muassasalari rahbar va pedagog kadrlarining uzluksiz malakasini oshirish tizimini joriy etish to'g'risida"gi PF-5789-son, 2019-yil 8-oktabrdagi "O'zbekiston Respublikasi oliy ta'lim tizimini 2030 yilgacha rivojlantirish konsepsiyasini tasdiqlash to'g'risida"gi PF-5847-son, 2022-yil 28-yanvardagi "2022-2026 yillarga mo'ljallangan Yangi O'zbekistonning taraqqiyot strategiyasi to'g'risida"gi PF-60-son, 2023-yil 25-yanvardagi "Respublika ijro etuvchi hokimiyat organlari faoliyatini samarali yo'lga qo'yishga doir birinchi navbatdagi tashkiliy chora-tadbirlar to'g'risida"gi PF-14-son Farmonlari, shuningdek, O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2019-yil 23-sentabrdagi "Oliy ta'lim muassasalari rahbar va pedagog kadrlarining malakasini oshirish tizimini yanada takomillashtirish bo'yicha qo'shimcha chora-tadbirlar to'g'risida"gi 797-son Qarorida belgilangan ustuvor vazifalar mazmunidan kelib chiqqan holda tuzilgan bo'lib, u oliy ta'lim muassasalari pedagog kadrlarining kasb mahorati hamda innovatsion kompetentligini rivojlantirish, sohaga oid ilg'or xorijiy tajribalar, yangi bilim va malakalarni o'zlashtirish, shuningdek amaliyotga joriy etish ko'nikmalarini takomillashtirishni maqsad qiladi.

Dastur doirasida berilayotgan mavzular ta'lim sohasi bo'yicha pedagog kadrlarni qayta tayyorlash va malakasini oshirish mazmuni, sifati va ularning tayyorgarligiga qo'yiladigan umumiy malaka talablari va o'quv rejalarini asosida shakllantirilgan bo'lib, uning mazmuni yangi O'zbekistonning taraqqiyot strategiyasi va jamiyatning ma'naviy asoslarini yoritib berish, oliy ta'limning normativ-huquqiy asoslari bo'yicha ta'lim-tarbiya jarayonlarini tashkil etish, pedagogik faoliyatda raqamli kompetensiyalarni rivojlantirish, ilmiy-innovatsion faoliyat darajasini oshirish, pedagogning kasbiy kompetensiyalarini rivojlantirish, ta'lim sifatini ta'minlashda baholash metodikalaridan samarali foydalanish, Qiymat injiniringi va ko'chmas mulk ekspertizasi bo'yicha tegishli bilim, ko'nikma, malaka va kompetensiyalarni rivojlantirishga yo'naltirilgan.

Modulning maqsadi va vazifalari

"Qiymat injiniringi va ko'chmas mulk ekspertizasining dolzarbligi va muommolari" modulining maqsadi: pedagog kadrlarni qayta tayyorlash va malaka oshirish kurs tinglovchilarini Ko'priq va transport tonellari muhandisligiga doir bilimlarini takomillashtirish, innovatsion texnologiyalarni o'zlashtirish, joriy

etish, ta'lim amaliyotida qo'llash va yaratish bo'yicha ko'nikma va malakalarini tarkib topirish.

“Qiyamat injiniringi va ko'chmas mulk ekspertizasining dolzarbiligi va muommolari” modulining vazifalari:

- ko'chmas mulk bozori mohiyati va ilmiy-nazariy masalalari bo'yicha tinglovchilarning bilimlarni kengaytirish;
- ko'chmas mulk ob'ektlarini boshqarish, ko'chmas mulk bozorining rivojlanishini ta'minlash uchun zarur zamonaviy bilimlar bilan qurollantirish;
- tinglovchilarda ko'chmas mulk bozori tahliliga tizimli va zamonaviy yondashuv, muammolar va ularning yechimlarini izlashni o'rgatish asosida tinglovchilarning kasbiy kompetentligini, bilim va ko'nikmalarini shakllantirish;
- ko'chmas mulkni bahosini shakllantirish bo'yicha iqtisodiy qonunlarning amal qilish xususiyatlarini o'rgatish;
- bozor iqtisodiyoti sharoitida ko'chmas mulkni bahosini shakllantirishning nazariy asoslarini o'rgatish va boshqalar kiradi.

Modul bo'yicha tinglovchilarning bilimi, ko'nikmasi, malakasi va “Qiyamat injiniringi va ko'chmas mulk ekspertizasining dolzarbiligi va muommolari” modulini o'zlashtirish jarayonida amalga oshiriladigan masalalar doirasida tinglovchi:

- mulkni baholashning nazariy asoslari hamda mulkka bo'lgan talab va taklifning mulk qiymatiga ta'sirini;
- baho turlari va mulkni baholashning maqsad va tamoyillarini;
- ko'chmas mulk bozorini rivojlantirish tendensiyalarining ustuvor yo'nalishlarini;
- ko'chmas mulk bozorini rivojlantirishning zamonaviy nazariyasini;
- ko'chmas mulk bozori rivojlanish tendensiyalari jarayonlarining shakl va qonuniyatlarini;
- ko'chmas mulk bozorida bahoni shakllanishi va erkin raqobat muhitini shakllantirish usullarini;
- ko'chmas mulk bozori tarkibi, ishtirokchilari va ular o'rtasidagi o'zaro bog'lanishni hamda ular faoliyatini mantiqiy bog'lanish prinsiplarini;
- ko'chmas mulk sohasida innovatsion loyihalarni ishlab chiqish va joriy etishni;
- ko'chmas mulk bozorini rivojlanishning so'nggi yo'nalishlari va yutuqlarini;
- **“Qiyamat injiniringi va ko'chmas mulk ekspertizasining dolzarbiligi va muommolari”** fani bilan bog'liq ilg'or xorijiy tajribalarni va ularni o'quv jarayoniga joriy etishni;
- ko'chmas mulk bozorini rivojlanish ko'rsatkichlarini ekspertiza qilish va boshqaruv qarorlari qabul qilish bo'yicha amaliy takliflar berishni **bilishi**;
- qonuniy-me'yoriy hujjatlardan foydalangan holda ko'chmas mulk bozorining real vaqt kesimidagi holatini baholash va rivojlanish ko'rsatkichlarini tahlil qilish;
- ko'chmas mulk bozorini rivojlantirishda elektron savdoning ustuvor jihatlari o'rganish va ichki bozorda elektron savdolar samaradorligini oshirish imkoniyatlarini tahlil qilish;

- ko'chmas mulk bozorini rivojlanish tendensiyalarini o'rganish bo'yicha elektron o'quv materiallarini yaratish tendensiyalarini bilishi hamda ulardan ta'lim jarayonida foydalanish;

- ko'chmas mulk bozorini rivojlanish tendensiyalari metodologik asoslarini rivojlantirish;

- ko'chmas mulk bozorini rivojlanish tendensiyalari bo'yicha ta'lim jarayonini tashkil etish va boshqarish;

- O'zbekiston Respublikasida ko'chmas mulkni baholash va boshqarishga tegishli me'yoriy hujjatlar sohasidagi o'zgarishlarni amaliyotga tadbir eta olish **ko'nikmalariga** ega bo'lishi lozim.

- amaldagi qonuniy-me'yoriy hujjatlardan foydalangan holda ko'chmas mulk ob'ektlarini texnik-iqtisodiy ekspertiza qilish, baholash va boshqaruv xarajatlarini asoslashga oid talablarni belgilash;

- ko'chmas mulk ob'ektlaridan foydalanishni tashkil etish va boshqarish bo'yicha texnik shartlar ishlab chiqish va ularni o'rnatilgan tartibda rasmiylashtirish;

- ko'chmas mulk ob'ektlarida turli yaxshilanishlarni amalga oshirish bo'yicha innovatsion loyihalarni ishlab chiqish va amalga oshirish;

- ko'chmas mulk bozori rivojlanishiga ta'sir etuvchi omillarni aniqlashning uslubiy asoslarini rivojlantirish;

- O'zbekistonda olib borilayotgan islohotlarning ko'chmas mulk bozoriga ta'sirini o'rganish;

- ko'chmas mulk bozorini yanada rivojlanish bo'yicha ustuvor vazifalarni belgilash va amalga oshirish **malakalariga** ega bo'lishi zarur.

- amaldagi va yangi joriy etilayotgan qonuniy-me'yoriy hujjatlar hamda standartlar asosida ko'chmas mulk ob'ektlarini baholash va baholash hisobotlarini tayyorlash va ularni o'rnatilgan tartibda rasmiylashtirish;

- ko'chmas mulk bozorini rivojlanish sohasidagi innovatsiya loyihalarini texnik ekspertiza qilish va xulosa tayyorlash;

- ko'chmas mulk bozorining rivojlanishiga ta'sir etuvchi omillarni aniqlash va ularni bartaraf etish usullarini ishlab chiqish;

- ko'chmas mulk bozorini rivojlanishdagi ustuvor yo'nalishlarni belgilash bo'yicha **kompetensiyalariga** ega bo'lishi lozim.

Modulni tashkil etish va o'tkazish bo'yicha tavsiyalar

“Qiyamat injiniringi va ko'chmas mulk ekspertizasining dolzarbiligi va muommolari” modulini o'qitish jarayonida quyidagi innovatsion ta'lim shakllari va axborot-kommunikatsiya texnologiyalari qo'llanilishi nazarda tutilgan:

- zamonaviy axborot texnologiyalari yordamida interfaol ma'ruzalarni tashkil etish;
- virtual amaliy mashg'ulotlar jarayonida loyiha va keys texnologiyalarini qo'llash.

Modulning o'quv rejadagi boshqa modullar bilan bog'liqligi va uzviyligi

“Qiyamat injiniringi va ko'chmas mulk ekspertizasining dolzarbiligi va muommolari” moduli bo'yicha mashg'ulotlar o'quv rejasidagi “Bino va inshootlarni texnik holatini baholash”, “Qurilishda baxoni shakllantirishning umumiy masalalari. Qurilishda narxlarni shakllantirish usullari” va “Smeta

hisobida dasturiy vositalarning qo'llanilishi" modullari bilan uzviy bog'langan holda ularning ilmiy-nazariy va amaliy asoslarini ochib berishga xizmat qiladi.

Modulning oliy ta'limdagi o'rni

Oliy ta'lim muassasalari pedagog kadrlarining kasbiy tayyorgarligi darajasini rivojlantirish, ularning modulni o'zlashtirish orqali tinglovchilar ko'chmas mulk sohasidagi bilimlarini va fanga oid pedagogik mahoratni egallashga doir kasbiy kompetentlikka ega bo'ladilar.

Ko'chmas mulk bozori sohasidagi o'zgarishlarni o'rganish bo'yicha malaka va ko'nikmalarini takomillashtirishga qaratilganligi bilan ahamiyatlidir. Modulni o'zlashtirish orqali tinglovchilar nazariyalarini o'zlashtirish, joriy etish va amaliyotda qo'llashga doir proektiv, kreativ va texnologik kasbiy kompetentlikka ega bo'ladilar.

Modul bo'yicha soatlar taqsimoti

№	Modul birligi nomi	Tinglovchining o'quv yuklamasi, soat		
		Hammasi	Auditoriyadagi o'quv yuklamasi	
			Nazariy	Amaliy
1.	O'zbekistonda ko'chmas mulkni baholash faoliyatining me'yoriy – qonuniy asoslari.	2	2	
2.	Ko'chmas mulkni baholash yondashuvlari va usullari.	2	2	
3.	Ko'chmas mulk bozorida profesional boshqaruv faoliyati va uning rivojlanish tendensiyalari.	2	2	
4.	Qiymat injiniringi predmeti, maqsadi, mazmuni va vazifalari.	2	2	
5.	Qurilishda bajarilgan ishlar hajmi va pudratchiga to'lanayotgan mablag'lar monitoringini olib borish.	2	2	
6.	Qurilish obyektlarining dastlabki qiymati. Obyektlar qurilishini tashkil etishda tanlov savdolari	2	2	
7.	O'zbekistonda ko'chmas mulkni baholash faoliyatining me'yoriy – qonuniy asoslari.	2	2	
8.	Ko'chmas mulkni baholash yondashuvlari va usullari.	2	2	

9.	Ko'chmas mulk bozorida profesional boshqaruv faoliyati va uning rivojlanish tendensiyalari.	2		2	
10.	O'zbekistonda ko'chmas mulkdan foydalanish va boshqarishning o'ziga xos xususiyatlari.	2		2	
11.	Ko'chmas mulk obyektlarini rivojlantirish masalalari.	2		2	
12.	Developmentning asosiy tushunchalari va tamoyillari.	2		2	
13.	Qurilishda bajarilgan ishlar hajmi va pudratchiga to'lanayotgan mablag'lar monitoringini olib borish	2		2	
14.	Qurilish obyektlarining dastlabki qiymati. Obyektlar qurilishini tashkil etishda tanlov savdolari.	2		2	
15.	Qurilish obyektlarining dastlabki qiymati. Obyektlar qurilishini tashkil etishda tanlov savdolari.	2		2	
16.	Obyektlar qurilishida shartnomaviy joriy narxlar va qurilish ishlarini bozor narxlariga asosida tashkil etish.	2		2	
17.	Qurilishning loyiha-smeta hujjatlari va qiymatni davlat ekspertizasidan o'tkazish.	2		2	
18.	O'zbekistonda ko'chmas mulkni baholash faoliyatining me'yoriy – qonuniy asoslari.	2		2	
19.	Ko'chmas mulkni baholash yondashuvlari va usullari.	2		2	
20.	Ko'chmas mulk bozorida profesional boshqaruv faoliyati va uning rivojlanish tendensiyalari.	2		2	
21.	O'zbekistonda ko'chmas mulkdan foydalanish va boshqarishning o'ziga xos xususiyatlari.	2		2	
22.	Ko'chmas mulk obyektlarini rivojlantirish masalalari.	2		2	
23.	Developmentning asosiy tushunchalari va tamoyillari.	2		2	
Jami:		46	12	22	12

NAZARIY MASHG'ULOTLAR MAZMUNI

1-mavzu. O'zbekistonda ko'chmas mulkni baholash faoliyatining me'yoriy – qonuniy asoslari
O'zbekistonda ko'chmas mulkni baholash faoliyatining me'yoriy – qonuniy asoslari

2-mavzu. Ko'chmas mulkni baholash yondashuvlari va usullari.
Ko'chmas mulkni baholash yondashuvlari va usullari

3-mavzu. Ko'chmas mulk bozorida professional boshqaruv faoliyati va uning rivojlanish tendensiyalari.
Ko'chmas mulk bozorida professional boshqaruv faoliyati va uning rivojlanish tendensiyalari

4-mavzu: "Qurilishda qiymat injiniringi asoslari" fanining predmeti, maqsadi, mazmuni va vazifalari.
"Qurilishda qiymat injiniringi asoslari" fanining predmeti, maqsadi, mazmuni va vazifalari

5-mavzu: Qurilishda bajarilgan ishlar hajmi va pudratchiga to'lanayotgan mablag'lar monitoringini olib borish.
Qurilishda bajarilgan ishlar hajmi va pudratchiga to'lanayotgan mablag'lar monitoringini olib borish

6-mavzu: Qurilish obyektlarining dastlabki qiymati. Obyektlar qurilishini tashkil etishda tanlov savdolari.
Qurilish obyektlarining dastlabki qiymati. Obyektlar qurilishini tashkil etishda tanlov savdolari

AMALIY MASHG'ULOTLAR MAZMUNI

1-amaliy mashg'ulot: O'zbekistonda ko'chmas mulkni baholash faoliyatining me'yoriy – qonuniy asoslari.
O'zbekistonda ko'chmas mulkni baholash faoliyatining me'yoriy – qonuniy asoslari

2-amaliy mashg'ulot: Ko'chmas mulkni baholash yondashuvlari va usullari.
Ko'chmas mulkni baholash yondashuvlari va usullari

3-amaliy mashg'ulot: Ko'chmas mulk bozorida professional boshqaruv faoliyati va uning rivojlanish tendensiyalari.
Ko'chmas mulk bozorida professional boshqaruv faoliyati va uning rivojlanish tendensiyalari

4- amaliy mashg'ulot: O'zbekistonda ko'chmas mulkdan foydalanish va boshqarishning o'ziga xos xususiyatlari.
O'zbekistonda ko'chmas mulkdan foydalanish va boshqarishning o'ziga xos xususiyatlari

5- amaliy mashg'ulot: Ko'chmas mulk obyektlarini rivojlantirish masalalari.
Ko'chmas mulk obyektlarini rivojlantirish masalalari.

Developmentning asosiy tushunchalari va tamoyillari.

6- amaliy mashg'ulot: Developmentning asosiy tushunchalari va tamoyillari.
Developmentning asosiy tushunchalari va tamoyillari.

7- amaliy mashg'ulot: Qurilishda bajarilgan ishlar hajmi va pudratchiga to'lanayotgan mablag'lar monitoringini olib borish.
Qurilishda bajarilgan ishlar hajmi va pudratchiga to'lanayotgan mablag'lar monitoringini olib borish

8- amaliy mashg'ulot: Qurilish obyektlarining dastlabki qiymati. Obyektlar qurilishini tashkil etishda tanlov savdolari.
Qurilish obyektlarining dastlabki qiymati. Obyektlar qurilishini tashkil etishda tanlov savdolari

9-amaliy mashg'ulot: Qurilish obyektlarining dastlabki qiymati. Obyektlar qurilishini tashkil etishda tanlov savdolari.
Qurilish obyektlarining dastlabki qiymati. Obyektlar qurilishini tashkil etishda tanlov savdolari

10-amaliy mashg'ulot: Obyektlar qurilishida shartnomaviy joriy narxlar va qurilish ishlarini bozor narxlari asosida tashkil etish.
Obyektlar qurilishida shartnomaviy joriy narxlar va qurilish ishlarini bozor narxlari asosida tashkil etish

11-amaliy mashg'ulot: Qurilishning loyiha-smeta hujjatlari va qiymatni davlat ekspertizasidan o'tkazish.
Qurilishning loyiha-smeta hujjatlari va qiymatni davlat ekspertizasidan o'tkazish

KO'CHMA MASHG'ULOTLAR MAZMUNI

1-ko'chma mashg'ulot: O'zbekistonda ko'chmas mulkni baholash faoliyatining me'yoriy – qonuniy asoslari.
O'zbekistonda ko'chmas mulkni baholash faoliyatining me'yoriy – qonuniy asoslari

2- ko'chma mashg'ulot: Ko'chmas mulkni baholash yondashuvlari va usullari.
Ko'chmas mulkni baholash yondashuvlari va usullari

3- ko'chma mashg'ulot: Ko'chmas mulk bozorida professional boshqaruv faoliyati va uning rivojlanish tendensiyalari.
Ko'chmas mulk bozorida professional boshqaruv faoliyati va uning rivojlanish tendensiyalari

4- ko'chma mashg'ulot: O'zbekistonda ko'chmas mulkdan foydalanish va boshqarishning o'ziga xos xususiyatlari.
O'zbekistonda ko'chmas mulkdan foydalanish va boshqarishning o'ziga xos xususiyatlari

5- ko'chma mashg'ulot: Ko'chmas mulk obyektlarini rivojlantirish masalalari.
Ko'chmas mulk obyektlarini rivojlantirish masalalari.

6- ko'chma mashg'ulot: Developmentning asosiy tushunchalari va tamoyillari.
Developmentning asosiy tushunchalari va tamoyillari.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI

O'QITISH SHAKLLARI

- Mazkur modul bo'yicha quyidagi o'qitish shakllaridan foydalaniladi:
- ma'ruzalar, amaliy mashg'ulotlar (ma'lumotlar va texnologiyalarni anglab olish, aqliy qiziqishni rivojlantirish, nazariy bilimlarni mustahkamlash);
 - davra subhatlari (ko'rilayotgan loyiha yechimlari bo'yicha taklif berish qobiliyatini oshirish, eshitish, idrok qilish va mantiqiy xulosalar chiqarish);
 - bahs va munozaralar (loyihalar yechimi bo'yicha dalillar va asosli argumentlarni taqdim qilish, eshitish va muammolar yechimini topish qobiliyatini rivojlantirish).

Maxsus adabiyotlar.

1. G.I.Ganieva, Ganiev K.B., V.U. Yodgorov., D.Sh. Mirdjalilova., F.K. Ganieva "Mulkni baholash". Darslik. Toshkent 2016.
2. M.Ikramov, M.Miraxmedov, V.Yodgorov, D.Mirdjalilova. "Ko'chmas mulk iqtisodiyoti". Darslik. Toshkent.2018.
3. V.U.Yodgorov, D.Sh.Mirdjalilova "Ko'chmas mulkdan foydalanishni tashkil etish va boshqarish". Darslik. Toshkent, "Cho'lpon" nashriyoti, 2015 yil.
4. V.U.Yodgorov, Sh.A.Isamuxamedova, G.Ya.Muxibova. Ko'chmas mulkni boshqarishni ilmiy tadqiqot usullari. O'quv qo'llanma. T. 2014.
5. A.S.Turdiyev, D.Sh.Mirdjalilova, N.U.Osupdjanova, G.A.Fayziyeva. "K'chmas mulkni boshqarish, devalopment va rieltorlik" Darslik. Toshkent.2019.
6. Сервейинг: организация, экспертиза, управление: практикум в 3 частях. Nauch.ted. П. Грабовой. М-во образования и науки Ross.Fed. Mosk.gos.stroit. ун-т. Москва: Изд-во МГСУ, 2016

Internet saytlar

7. <http://portal.ygk.uz/>
8. <https://repost.uz/re/contact>
9. <https://stat.uz/>
10. <https://ygk.uz/ru/>
11. <http://www.industrytap.com/>
12. www.lex.uz
13. www.riviem.uz